

Tiskovna konferenca, Škofja Loka, 8. 12. 2016

Vodila, ki jih je bilo potrebno upoštevati pri (pre)oblikovanju nominacije

S kolegico mag. Anjo Jerin sva skrbno prebrali besedilo nominacije, ki so ga pripravili v Škofji Loki, in ga nekoliko preuredili in spremenili oziroma dodali nekatere poudarke, pri čemer sva upoštevali UNESCOva navodila za pripravo nominacij (*Aide-memoire for completing a nomination to the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity*) ter ugotovitve in priporočila Ocenjevalne skupine v zvezi s prijavi, ki so jih obravnavali v letu 2014. Seveda pa sva pregledali tudi nekaj nominacij, ki so bile po oceni Ocenjevalne skupine zgledno pripravljene, ter nekatere starejše prijave, ki so bile po vsebini primerljive s Škofjeloškim pasijonom. Upoštevati pa je bilo potrebno tudi razloge, zaradi katerih je bila nominacija ob prvi oddaji leta 2013 zavrnjena.

Glede na to, da je bila med razlogi za zavrnitev nominacije iz leta 2013 neustrezna terminologija, sva popazili, da v dopoljeni nominaciji ni bilo terminov kot so npr. avtentičnost, enkratnost, originalnost, živa mojstrovina, »posebna vrednost«, tradicija razumljena kot nekaj »zamrznjenega«, ki za UNESCO niso sprejemljivi. Pri urejanju nominacije sva skušali upoštevati UNESCOve vrednote, ki naj bi se kazale v nominaciji (npr. odnos do žensk, otrok in mladih, medsebojno spoštovanje in dialog z »drugimi« skupnosti, odnos do živali, trajnostni razvoj). Poudarili sva sodelovanje lokalne skupnosti pri pripravi nominacije in oblikovanju ukrepov varovanja, saj UNESCO zelo poudarja sistem »od spodaj navzgor«. Posebno pozornost posveča tudi vlogi žensk, otrok in mladine, zato jih je bilo potrebno v nominaciji nekoliko bolj izpostaviti in predstaviti njihove vloge pri izvedbi pasijona. Poudarjen pa je bil tudi pomen otrok in mladih pri ohranjanju pasijonske dediščine, saj je prenos znanj na mlajše generacije zelo pomemben za ohranjanje nesnovne dediščine. Seveda je morala nominacija izkazovati tudi priznavanje in spoštovanje do drugih skupnosti, tako tistih, ki prav tako uprizarjajo pasijon kot tudi do skupnost z drugačnimi verskimi nazori.

Tik pred oddajo nominacije sva si ogledali še film, ki je obvezni sestavni del nominacije in ugotovili, da so v njem prizori, ki niso v soglasju z UNESCOvimi napotki, po katerih film ne sme vsebovati nasilja, zato smo dan pred oddajo nominacije z montažerjem filma v Škofji Loki film še nekoliko »premontirali«.

Priprava nominacije, ki je temeljila na medsebojnem zaupanju, je potekala v tesnem sodelovanju s predstavniki Škofje Loke in Ministrstva za kulturo. Sprva zaskrbljujoča ugotovitev Ocenjevalne skupine, da iz nominacije ni razvidno, da Slovenija redno dopolnjuje nacionalni register, pa je povezala vse, ki smo lahko kakor koli prispevali k skupnemu cilju – vpisu Škofjeloškega pasijona na UNESCO-v Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. V Slovenskem etnografskem muzeju smo ves čas spremljali zasedanje v Adis Abebi in spodbujali našo delegacijo. Ob potrjenem vpisu pa smo se veselili z vsemi, vpletenimi v pripravo, podporo in dopolnitev nominacije, še posebej pa z vsemi tistimi, ki so neposredno povezani z uprizarjanjem Škofjeloškega pasijona. Ker gre za prvi element iz Slovenije na UNESCOvem Reprezentativnem seznamu, pa je bil vpis pomemben tudi za Republiko Slovenijo.

dr. Nena Židov,
Slovenski etnografski muzej

Tiskovna konferenca, Škofja Loka, 8. 12. 2016

Lep pozdrav vsem skupaj tudi z moje strani in najlepša hvala za povabilo na današnjo tiskovno konferenco. Iskrene čestitke ob vpisu Škofjeloškega pasijona na UNESCOv Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva tudi v imenu Slovenskega etnografskega muzeja, Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine.

Za pripravo nominacije, ki jo je Republika Slovenija konec marca 2015 leta oddala na sekretariat UNESCO v Parizu, je bila zelo pomembna naša udeležba na 9. zasedanju UNESCO-vega Medvladnega odbora za varovanje nesnovne kulturne dediščine, ki je potekalo konec novembra 2014 leta v Parizu. Zasedanja smo se udeležili mag. Aleksander Igljčar kot predstavnik Škofje Loke ter dr. Nena Židov in jaz, kot predstavnici Slovenskega etnografskega muzeja, ki od leta 2011 opravlja naloge in obveznosti nacionalnega Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine.

Z znanjem, ki smo si ga pridobili ob spremljanju tedanjih obravnav nominacij in s pomočjo vseh UNESCOvih dokumentov, povezanih s pripravo nominacij smo se v začetku leta 2015 intenzivno lotili priprave nominacije za vpis Škofjeloškega pasijona na UNESCOv Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva, ki jo je bilo potrebno oddati do konca marca 2015.

Takrat je bila oblikovana delovna skupina, ki se je srečevala tako v Škofji Loki kot na Ministrstvu za kulturo. Seveda so največji del vsebine nominacije prispevali nosilci sami, s kolegico dr. Neno Židov pa sva kot predstavnici Slovenskega etnografskega muzeja, Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine, takrat prevzeli nalogo, da posredovane podatke nekoliko preoblikujemo v vsebine, ki naj bi ustrezale UNESCOvim pričakovanjem in vrednotam.

Verjamem, da sva bili morda včasih že kar malo sitni, ko sva od Škofjeločanov želeli imeti še kake dodatne, podrobnejše podatke. Ker pa je sama priprava nominacije potekala v duhu medsebojnega zaupanja, je delo potekalo gladko. Seveda pa sva morali nosilec že na samem začetku priznati, da kljub vloženemu trudu ne moreva zagotoviti vpisa Škofjeloškega pasijona, saj do takrat še nismo imeli konkretnih izkušenj s pripravo nominacij za vpis na UNESCOv Reprezentativni seznam.

mag. Anja Jerin,
Slovenski etnografski muzej / Koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine